

STATUT KAPITUŁY KATEDRALNEJ PŁOCKIEJ

Zasady ogólne

1. Kapituła Katedralna Płocka, zwana dalej także kapitułą lub kolegium kapitulnym, stanowi kolegium kapłanów, którego zadaniem jest sprawowanie bardziej uroczystych czynności liturgicznych w bazylice katedralnej w Płocku oraz wypełnianie zadań zleconych jej przez prawo lub przez Biskupa Płockiego (por. KPK, kan. 503).
2. W wypełnianiu swoich zadań kapituła kieruje się przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego, zarządzeniami i dyrektywami Stolicy Apostolskiej, postanowieniami II Polskiego Synodu Plenarnego, Konferencji Episkopatu Polski, przepisami prawa diecezjalnego oraz postanowieniami niniejszego statutu.
3. Kapituła posiada osobowość prawną.
4. Patronem kapituły jest św. Zygmunt.
5. Kapituła posługuje się pieczęciami: podłużną i okrągłą z własnym znakiem oraz napisem: *Kapituła Katedralna Płocka*.

Struktura wewnętrzna kapituły

6. Kapituła Katedralna Płocka składa się z czterech prałatur: prepozytura, archidiaconia, dziekana, scholasteria oraz z ośmiu kanonii. Piastującym godności prepozyta i archidiacona przysługuje tytuł infułata.
7. Kanonicy honorowi nie wchodzi do gremium kapituły.
8. Prawo nadawania prałatur i kanonii należy do Biskupa Płockiego, po wysłuchaniu zdania kapituły. Biskup powierza te godności kapłanom, odznaczającym się nauką, prawością życia i chwalebnie wypełniającym posługę kapłańską (por. KPK, kan. 509).
9. W kapitule istnieją następujące godności: prepozyta, archidiacona, dziekana, scholastyka.
10. W kapitule istnieją następujące urzędy: penitencjarza, kustosza, sekretarza.
11. Na czele kapituły, jako jej przewodniczący, stoi prepozyt, wybierany przez kolegium kapitulne na czas nieokreślony (por. KPK, kan. 507 § 1 KPK).
12. Prepozyta, wybranego przez kapitułę, zatwierdza Biskup Płocki (por. KPK, kan. 507 § 1).
13. Do obowiązków prepozyta należy:
 - a. reprezentowanie kapituły na zewnątrz;
 - b. troska o właściwe funkcjonowanie kapituły;
 - c. zwoływanie sesji kapitulnych;
 - d. przewodniczenie obradom kapitulnym;
 - e. wprowadzanie w posiadanie prałatury i kanonii nowo mianowanych członków kapituły;
 - f. ogłaszanie uchwał, podpisywanie protokołów, akt kapitulnych i korespondencji;
 - g. informowanie Biskupa Płockiego o podjętych uchwałach kapituły;
 - h. czuwanie nad harmonijnym ułożeniem relacji między kapitułą a proboszczem parafii katedralnej.
14. W przypadku nieobecności prepozyta lub niemożliwości sprawowania przezeń czynności przewodniczącego kapituły, jego obowiązki spełnia najstarszy – według precedencji kapitulnej – członek kapituły.
15. Godności prałatów: archidiacona, dziekana i scholastyka są czysto honorowe, zostają one zachowane dla podtrzymania wielowiekowej tradycji kapitulnej.
16. Na kanonika penitencjarza Biskup Płocki powołuje jednego z kanoników gremialnych kapituły na czas określony.
17. Do obowiązków kanonika penitencjarza należy słuchanie spowiedzi w bazylice katedralnej w dniach i godzinach uzgodnionych z proboszczem parafii katedralnej, jeśli ten nie jest penitencjarzem.
18. Kanonik penitencjarz posiada władzę zwyczajną, której nie może innym delegować, rozgrzeszania w zakresie wewnętrznym sakramentalnym od cenzur ciążących mocą samego prawa (*latae sententiae*), lecz dotąd niestwierdzonych wyrokiem sądowym lub dekretem właściwego przełożonego i niezastrzeżonych Stolicy Apostolskiej (por. KPK, kan. 508 § 1).
19. Kapituła wybiera na okres pięciu lat kustosza, który może być wybrany na kolejną kadencję.
20. Do obowiązków kustosza, podjętych po uprzedniej konsultacji z prepozytem, należy:
 - a. troska o majątek kapituły;
 - b. kierowanie działalnością gospodarczą kapituły;
 - c. odpowiedzialność za archiwum, skarbiec kapituły i insygnia kapitulne;
 - d. opieka nad hermą i relikwiami św. Zygmunta w czasie nabożeństw i procesji;
 - e. organizowanie pogrzebu zmarłego członka kapituły w porozumieniu z przełożonym instytucji diecezjalnej, w której pracował lub na terenie której mieszkał zmarły;
 - f. troska o grobowce kapituły;
 - g. opracowywanie biogramów zmarłych członków kapituły;
 - h. prowadzenie księgi rachunkowej kapituły oraz kasy kapitulnej;
 - i. składanie rocznego sprawozdania z przychodów i rozchodów kapituły na jej sesji zwyczajnej;
 - j. prowadzenie księgi legatów i innych zobowiązań mszalnych kapituły;

k. przekazywanie członkom kapituły intencji mszalnych do odprawienia za zmarłych prałatów i kanoników oraz za dobrodziejów kapituły.

21. Kapituła wybiera na okres pięciu lat sekretarza, który może być wybrany na kolejną kadencję.

22. Do obowiązków sekretarza należy:

- a. protokołowanie przebiegu sesji kapitulnych;
- b. prowadzenie księgi korespondencji;
- c. przygotowywanie i przysyłanie pism i telegramów zleconych przez prepozyta;
- d. powiadamianie członków kapituły o jej sesjach;
- e. wyznaczenie członkom kapituły celebr i homilii sprawowanych w katedrze;
- f. powiadamianie członków kapituły o obowiązku uczestniczenia w uroczystych celebrach biskupich, poza wymienionymi w p. 30;
- g. strzeżenie pieczęci kapitulnych;
- h. wykonywanie innych zadań, zleconych przez prepozyta.

23. Oprócz godności wymienionych w p. 9, kapituła może zlecać poszczególnym prałatom i kanonikom lub ich zespołom zadania szczególne bądź doraźne.

24. Przejście z jednej prałatury kapitulnej na inną wymaga odnośnego reskryptu Biskupa Płockiego, podobnie przejście kanonika do rzędu prałatów.

25. Przesunięcia w procedencji, dokonujące się w rządzie kanoników, wymagają potwierdzenia prepozyta.

26. Z chwilą ukończenia 75. roku życia, każdy członek kapituły, niezależnie od piastowanej godności lub urzędu, przechodzi na emeryturę, zachowując odpowiednio tytuł infulata, prałata, kanonika, prawo do używania stroju i dystyngtorium kanonickiego, precedencję przed kanonikami honorowymi oraz prawo do pochówku w grobowcu kapitulnym.

27. Członek kapituły, który z powodu choroby lub innej poważnej przyczyny nie będzie mógł już wypełniać swoich obowiązków, obowiązany jest złożyć rezygnację z prałatury lub kanonii.

Objęcie w posiadanie prałatury lub kanonii

28. Nowo mianowany członek kapituły obowiązany jest objąć w posiadanie prałaturę lub kanonię w ciągu dwóch miesięcy od daty wystawienia pisma nominacyjnego.

29. Objęcie w posiadanie prałatury lub kanonii następuje przez okazanie pisma nominacyjnego prepozytowi w obecności sekretarza kapituły oraz złożenie wyznania wiary i przysięgi *de munere fideliter implendo*.

Obowiązki i prawa członków kapituły

30. Członkowie kapituły obowiązani są do uczestnictwa w uroczystej liturgii, sprawowanej w bazylice katedralnej w następujące dni: Boże Narodzenie (Msza Święta Pastorska), Niedziela Palmowa, Środa Popielcowa, Wielki Czwartek (Msza Święta Wieczery Pańskiej), Wielki Piątek, Wielka Sobota, Wielkanoc (Msza Święta Rezurekcyjna), Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej, Uroczystość NMP Królowej Polski, Uroczystość św. Zygmunta, Czwartek po Dniu Zaduszny (Msza Święta za zmarłych biskupów i członków kapituły), Narodowe Święto Niepodległości (11 listopada), a także podczas: święceń kapłańskich, konsekracji biskupiej, uroczystego ingresu Biskupa do katedry.

31. W uroczystej liturgii sprawowanej w bazylice katedralnej w dni wymienione w p. 30 członkowie kapituły uczestniczą w stroju chórowym, z wyjątkiem Wielkiego Czwartku i Wielkiej Soboty.

32. Prałat lub kanonik, który nie może uczestniczyć w liturgii, o której mowa w p. 30, powinien usprawiedliwić na piśmie swoją nieobecność u prepozyta kapituły.

33. Członkowie kapituły mają obowiązek odprawiania w bazylice katedralnej Mszy Świętej – wraz z homilią – w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godz. 10.00, według ustalonej kolejności. W przypadku przeszkody wolno się zastąpić innym członkiem kapituły lub jej kanonikiem honorowym.

34. W dniu sesji zwyczajnej kapituły wszyscy jej członkowie koncelebrują Mszę Świętą w bazylice katedralnej, o ustalonej uprzednio godzinie.

35. Każdy z członków kapituły obowiązany jest do odprawienia w ciągu roku dwóch Mszy Świętych za zmarłych prałatów i kanoników oraz za tych zmarłych, za których dawniej były odprawiane aniwersarze.

36. Członkowie kapituły posiadają prawo głosu czynnego i biernego podczas sesji kapitulnych.

37. Kapituła katedralna posiada precedencję przed kapitułą kolegiacką, w samej zaś kapitule katedralnej prałaci posiadają pierwszeństwo przed kanonikami; kanonicy gremialni wyprzedzają w precedencji kanoników emerytów i kanoników honorowych.

38. Precedencja wśród prałatów jest następująca: prepozyt, archidiacon, dziekan, scholastyk; o precedencji zaś wśród kanoników decyduje data nominacji.

39. Prałaci i kanonicy posiadają prawo do miejsca w stalli, przy czym obowiązuje następująca kolejność; po prawej stronie (patrzac w stronę wielkiego ołtarza) – prepozyt, dziekan, kanonicy: pierwszy, trzeci, piąty i siódmy; po stronie lewej: archidiacon, scholastyk, kanonicy: drugi, czwarty, szósty i ósmy.

40. Biskupi, zarówno należący do kapituły, jak i nienależący do niej, gdy występują w chórze, zajmują pierwsze miejsca w stallach po obydwu stronach ołtarza, stosownie do precedencji przyjętej w rządzie biskupów.

41. Jeśli podczas uroczystej liturgii, sprawowanej w katedrze w dni określone w p. 30, występuje mała liczba członków kapituły, wówczas przesuwiają się oni w kierunku pierwszych miejsc zajmując je obok siebie, a pozostałe stalle zajmują

kanonicy emeryci, po nich zaś kanonicy honorowi, zachowując między sobą precedencję według daty nominacji. Gdy tych miejsc zabraknie, kanonicy honorowi kontynuują zajmowanie miejsc w stallach niższych, poczynając od miejsca pierwszego.

42. Członkowie kapituły a także kanonicy honorowi mają prawo do stroju kapitulnego.

Sesje kapitulne

43. Każdego roku, po święcie Narodzenia NMP kapituła odbywa swoją sesję zwyczajną.

44. Miejscem sesji zwyczajnej jest kapitularz bazyliki katedralnej lub inne wskazane przez prepozyta.

45. Sesje nadzwyczajne kapituły odbywają się, ilekroć zdaniem prepozyta zachodzi tego potrzeba, a także na polecenie Biskupa Płockiego oraz na umotywowany wniosek przynajmniej ośmiu członków kolegium kapitulnego.

46. Sesje nadzwyczajne odbywają się w miejscu wskazanym przez prepozyta.

47. Uchwały podczas posiedzeń kapituły podejmuje kolegialnie, zachowując następujące zasady:

a) gdy chodzi o wybory: prawnie zostaje wybrany ten, kto – przy obecności większości uprawnionych do głosowania – uzyskał bezwzględną większość głosów; po dwóch głosowaniach bezskutecznych należy głosować na dwóch kandydatów, którzy otrzymali najwięcej głosów, a jeśli takich jest więcej – na dwóch najstarszych wiekiem; jeśli w trzecim głosowaniu obaj kandydaci otrzymali jednakową liczbą głosów, za wybranego należy uważać tego, który jest starszy wiekiem (por. KPK, kan. 110, 1°);

b) gdy chodzi o inne sprawy: wiążąca uchwała zapada – przy obecności większości uprawnionych do głosowania – bezwzględną większością głosów; jeśli jednak po dwóch głosowaniach liczba głosów jest równa, przewodniczący może swoim głosem sprawę rozstrzygnąć (por. KPK, kan. 119, 2°); gdy sprawa dotyczy wszystkich jako jednostek, musi być zaaprobowana przez wszystkich (por. KPK, kan. 119, 3°).

48. Głosowanie dotyczące wyborów oraz innych spraw personalnych odbywa się tajnie, dotyczące zaś innych spraw może odbywać się w sposób jawny, przy czym na głosowanie jawne muszą się zgodzić wszyscy obecni na sesji.

49. Skrutatorami podczas głosowania są dwaj najmłodszy nominacją kanonicy. Ich zadaniem jest zebranie głosów, sprawdzenie wobec przewodniczącego, czy liczba oddanych głosów odpowiada liczbie losujących, policzenie i ogłoszenie głosów.

50. Protokół z sesji kapitulnej, po przyjęciu przez kapitułę, podpisują prepozyt i sekretarz.

51. Wszyscy członkowie kapituły obowiązani są do zachowania sekretu zarówno co do spraw omawianych podczas sesji kapitulnych, jak i wyników głosowania.

52. W sprawach niecierpiących zwłoki prepozyt może pismem okólnym zebrać głosy członków kapituły.

Majątek kapituły

53. Majątek kapituły stanowią ofiary składane przy okazji pobierania olejów świętych oraz darowizny. Zaleca się, aby kanonicy w testamentach przekazywali swój majątek osobisty lub jego część na rzecz kapituły.

54. Ofiary składane na bazylikę katedralną są własnością parafii katedralnej, chyba że z okoliczności wyraźnie wynika, że zostały złożone na rzecz kapituły.

55. Majątek kapituły obraca się na potrzeby związane z funkcjonowaniem kapituły oraz na konserwację kapitulacza, skarbcza bazyliki katedralnej i inne potrzeby.

Strój kanonicki

56. Członkowie kapituły używają podczas czynności chórowych w bazylice katedralnej stroju, na który składają się: czarna sutanna z obszywkami i guzikami koloru czerwonego, pas fioletowy, rokieta z czerwonym podbiciem, mantolet fioletowy, czarny biret z obszyciem i czerwonym pomponem, tradycyjne dystynktorium kanonickie św. Zygmunta oraz pierścień.

57. Stroje i dystynktoria kanonickie przechodzą po śmierci kanonika na własność kapituły.

58. Kanonicy honorowi używają stroju chórowego stosownie do dotychczasowego prawa zwyczajowego.

Kapituła a parafia katedralna

59. Wyłącznie proboszcz parafii katedralnej, na którym spoczywają wszystkie obowiązki i któremu przysługują wszystkie władze i prawa proboszczowskie (por. KPK, kan. 510 § 2), mianowany czy to spośród członków kapituły, czy też spoza nich, jest odpowiedzialny za duszpasterstwo w parafii.

60. Kapituła i proboszcz parafii katedralnej winni ze sobą harmonijnie współpracować przy organizowaniu uroczystej liturgii z udziałem Biskupa i kapituły, z zachowaniem p. 59. Terminy uroczystej liturgii i jej przebieg ustala prepozyt z proboszczem.

61. Ważniejsze sprawy dotyczące bazyliki katedralnej, interesujące zarówno parafię, jak i kapitułę, powinny być wzajemnie konsultowane, z zachowaniem zasady autonomii parafii w sprawach duszpasterskich.

62. W wypadku konfliktu pomiędzy kapitułą a proboszczem parafii katedralnej sprawę rozstrzyga Biskup Płocki, mając na uwadze przede wszystkim odpowiednie zabezpieczenie duszpasterskich potrzeb wiernych (por. KPK, kan. 510 § 4).

63. Liturgicznego powitania Biskupa w progu katedry dokonuje zawsze proboszcz, jednak podczas uroczystego ingresu nowego Biskupa Płockiego do bazyliki katedralnej powitania dokonuje prepozyt.

Pogrzeb członków kapituły

64. Pogrzeb członków kapituły odbywa się zgodnie z prawem i miejscowymi zwyczajami.

65. Zmarły członek kapituły, a także zmarły prałat emeryt i zmarły kanonik emeryt ma prawo do pochowania w grobowcu kapitulnym.

66. Nabożeństwo pogrzebowe zmarłego członka kapituły, a także zmarłego prałata emeryta i zmarłego kanonika emeryta, powinno odbywać się w bazylice katedralnej, chyba że istnieją racje przemawiające za odprawieniem tego nabożeństwa w innym kościele.

67. Jeżeli zmarły członek kapituły, zmarły prałat emeryt i zmarły kanonik emeryt nie zostawi w testamencie innej dyspozycji, homilię pogrzebową wygłasza członek kapituły, wyznaczony przez prepozyta.

68. Członkowie kapituły powinni uczestniczyć w pogrzebie Biskupa Płockiego, biskupa pomocniczego oraz prałatów i kanoników kapituły.

69. Każdy z członków kapituły obowiązany jest odprawić jedną Mszę Świętą za zmarłego prałata i kanonika (oprócz Mszy Świętej, wymaganej przez prawo diecezjalne).

Postanowienia końcowe

70. Niniejszych statutów nie wolno zmieniać ani znosić bez aprobaty Biskupa Płockiego (por. KPK, kan. 505).

71. Ewentualne wątpliwości dotyczące interpretacji niniejszych statutów rozstrzyga Biskup Płocki.

72. Postanowienia niniejszych statutów nie znoszą dotychczasowych zwyczajów kapitulnych, jeśli nie są one z nimi sprzeczne.